

A publicatiókat kifelé egy német nyelven szerkesztett, de más kultúrnyelvek számára is nyitott „Revue“ közvetíti, mely a magyar rész tüzetes kivonatait, esetleg szözszerinti fordításait adja s a magyar szöveghez csatoltatik, ennek kiegészítő részét képezi; külföldi szerzőknek értekezéseit is befogadja, föltéve, hogy hungaricumokra vonatkoznak.

A füzetek megfelelő műmellékletekkel szereltetnek fel.

Így véljük elérhetni azt, hogy saját körünkben buzdítólag, kifelé ismertetőleg hassunk.

A dolgozatok nyomtatott ívenként 30 forint tiszteletdíjban részesülnek.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: A négy füzetből álló 12—14 ívnyi, nagy

nyolczadrét alakban megjelenő kötet előfizetési ára:

a belföld számára . . 3 forint;

a külföld számára . . 10 frank.

Az első füzet 1877 január hó folytán jelenik meg; a következő füzetek az évnegyedek első napján.

Az előfizetési pénzeket, valamint a füzetek szellemi részét illető közléseket is a „Természettudományi Füzetek“ szerkesztőségéhez, Budapest, m. n. muzeum-épület czím alatt kérjük.

Buzgó szakférfaik támogatása mellett minden gondolkozó hazafipártolását remélve, a szerkesztőség azon lesz, hogy kötelességét teljesítve, megfeleljen a benne helyezett bizodalomnak.

Kelt Budapesten, 1876 deczemberben.

A TERMÉSZETTUDOMÁNYI FÜZETEK
SZERKESZTŐSÉGE.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

XXI. TERMÉSZETTUDOMÁNYI ESTÉLY.

1876 november 3-ikán.

Klein Gyula: „A rovarevő növényekről“ tartott előadást, s a részletes magyarázatok alkalmával nagyobb táblarajzokat és néhány élő Drosera-növényt mutatott be. (Előadása az estély végeztével már kinyomatva megjelent, mint a „népszerű természettudományi előadások gyűjteményé“-nek 2-ik füzete, s könyvárúsi úton is megszerezhető. Ára 25 kr. Lásd a jelen füzet 486-ik lapján a részletesebb felhívást.)

XLVI. SZAKÜLÉS.

1876 novemb. 15.

• Elnök: SZABÓ JÓZSEF.

Az elnök úr és az alelnök urak akadályozva levén az ülésen való megjelenésben, az elnöki széket Dr. Szabó József egyetemi tr., mint legidősb választmányi tag foglalja el s az ülést megnyitja.

(I.) Lóczy Lajos jelentést tesz, „a baráthegyi őskori barlang megvizsgálásáról“, a mely munkával a múlt nyáron társulatunk bízta meg. Előadása közben bemutatta a leletek egy részét, ú. m. emberi koponya, kéz- és lábszárcsontokat s durva edénycserepeket; a barlangnak nagyobb méretben készült tervrajzát és néhány átmetszetét. Mint kiváló érdekességű leleteket; bemutat egy emberi állkapcsot, melyen, baloldali izülete közelében, egy kovaszilánk-töredék (alkal-

masint nyílhegy) van keresztülfúródva és bele növe, világos tanúságául annak, hogy még az ember életében került oda; bemutat továbbá egy koponyadarabot, melyet Schaffhausen bonni tanár részletebben is megvizsgált s azt öreg finnkoponyának tartja. (A jelentés e közlőny legközelebbi füzetében ábrákkal illusztrálva fog megjelenni).

Miután az előadó jelentéséből világosan kitűnik, hogy e barlangban az emberi csontokkal őskori vastagbőrű állatok csontjai nem találtattak együtt, az elnök a megoldáshoz egy lépéssel ismét közelebb haladottnak tartja azt a kérdést: vajjon élt-e diluviálkori ember Magyarországon területén? Eddig a tapasztal-

lások alapján azt mondták ki, hogy az Alpoktól keletfelé diluviálkori ember nem létezett, minthogy e határon túl az ama kort jellemző vastagbőrű állatok maradványaival emberi csontokat eddigelé még nem találtak együtt, sem minálunk, sem távolabb Oroszországban. Majláth Béla liptómegeyi főispán lelete, a ki négy évvel ezelőtt ugyanezen barlang egyik odvában a kemény kőkéreg alatt levő kulturrétegben kőszerszámokkal, emberi csontokkal s egy igen tetemes régiségről tanúskodó koponyával *mammutfogat* is talált — e tételt egy óre megingatta; de mint-hogy most a nagyobb és szorgalmas ásatások alkalmával őskori vastagbőrűek csontjai épen nem kerültek napfényre, bizonyosnak látszik, hogy a régebbi lelethez tartozó egyetlen mammutfog, későbbi időkben véletlenül került oda s így bizonyító jelentőséget annak tulajdonítani, nem lehet. A baráthegyi barlang megvizsgálása tehát az eddigi tapasztalással megegyező tétel mellett bizonyít, s erről a múlt szeptemberben Budapesten tartott „embertani és őstörténelmi congres-

sus“ is tudomást vett, mint oly tényről, mely az idézett állításnak egyik újabb bizonyítéka.

Hunfalvy Pál Schaffhausen ellenében kijelenti, hogy véleménye szerint mindazon tudósok, a kik azt állítják hogy a finn-népcsalád Közép-Európa őslakosai közé tartozott, határozott tévedésben vannak. Ezzel a történelem minden tanúsága ellenkezik; de sőt épen a finn- és a magyar nyelv alkotása is ellene bizonyít, mely távolról sem régi, hanem határozottan magán viseli az ifjabb időkben keletkezés bélyegét. A finnekről tehát épen nem lehet azt mondani, hogy a kelták, góthok, germánok és szlávok előtt éltek volna Közép-Európában. Nem tud rá példát a historiában, hogy a szétzüllőt s kihalt nemzetek romjaiból valaha egy-egy töredék csapat megmaradt volna, melyben a régiek hasonmására lehetne ráismerni.

(II.) Borbás Vincze bejelentett előterjesztése: „Három lecsüngő gyümölcsű Arabis a magyar florában“ — minthogy az idő már későre járt — a jövő szakülésre halasztatott.

XLVII. V Á L A S Z T M Á N Y I Ü L É S.

1876 novemb. 15-én.

Elnök: BALOGH KÁLMÁN.

Több folyó ügy elintézése után jeltár, hogy az 1875-ik évi közgyűlésen kitűzött *növénytan pályakérdésre* („Adassanak elő kultivált növényeink betegségei, stb.“) a határidő leteltéig (okt. 31.) két pályamunka érkezett be:

I. „Növénybetegségek.“ Hat rajzlappal. — Jelígeje: „... Már ezentúl — Nem féltelek nemzetem.“

II. „Kultivált növényeink betegségei, stb.“ Két rajzlappal. Jelígeje: „Szébb a virágok jellegét, mintsem az emberek fogatkozásait vizsgálni.“

A jelíges levelek közös borítékba zárva, lepecsételve a levéltárba tételnek le megőrzés végett; a pályaművek meg bírálására pedig Dr. Jurányi Lajos és Klein Gyula választm. tagok nevezetnek ki. Az eredmény a januári közgyűlésen fog kihirdettetni.

Herman Ottó ajánlatára elhatároztatik, hogy Pungur Gyula a magyar tölcsökfélék monographiáját, melyet a társulat megbízásából készít, a jövő nyáron nyújthassa be és pedig oly módosítással, hogy a munka ne tisztán leíró legyen (minthogy a magyar Gryllodeák descriptive elég bőven tárgyaltnak Frivaldszky János munkájában), hanem az életmódra fektesse a fősúlyt és e mellett tüzetes tárgyalás alá fogja az ép oly fontos mint érdekes hangszeret s ezzel a hargot. Ez irányú

megfigyeléseit Pungur a jövő tavasszal szándékozik folytatni junius végeig, s munkáját azután fogja beküldeni.

Requinyi Géza nagyváradi tanár „A jegesek hajdan és most“ című munkáját ajánlja fel a társulatnak kiadásra. Megbírálás végett három tagú bizottság-nak adatik ki.

A „Société nationale des sciences de Cherbourg“ jelenti, hogy 25 évi fennállását december 30-ikán fogja megünnepelni, mely alkalomra társulatunkat is meghívja. — Az elnök megbíztatik, hogy társulatunk érzelmeit annak idején átíratban tolmácsolja.

Trux Károly, aradi tagtársunk indítványozza, hogy *nyomassék ki a társulat tagjainak névsora*, s csatoltassék a „Természettudományi Közöny“ jelen évi kötetéhez függékül. — A választmány az indítványt helyesli ugyan, de tekintetbe véve azt, hogy az igen terjedelmes névsornak 5000 példányban leendő ki nyomtatása közel 500 frtba kerülne, a mennyi költséget a társulat most (midőn a vidéki tagoknak 3 frt évi díjért 31 ívből álló 12 füzetet ad, bérmentes postai küldéssel együtt) nagyobb méterheletés nélkül nem bírna meg, — elhatároztatik, hogy a névsor ki fog ugyan nyomtatni, de csak 500 példányban, s az érdeklődő tagok 30 krnyi csekély összegért lojzák